WASHINGTON D.C.

Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 219. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 14-го ЛИСТОПАДА 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 14, 1956. No. 219. VOL. LXIII.

НАЦІОНАЛЬНА ПРОДУКЦІЯ ДОСЯГНУЛА РЕКОРДОВОГО РІВНЯ

В ТРЕТІЙ ЧВЕРТІ ЦЬОГО РОКУ НАЦІОНАЛЬНА ПРОДУКЦІЯ ДІЙШЛА ДО 414 БІЛЬЙОНІВ В РІЧНОМУ ВІДНОШЕННІ; НАЙБЛИЖЧА МЕТА ЕКОНОМІКИ — 500 БІЛЬЙОНІВ

Вашингтон. — Департамент торгівгі повідомляє, що національна продукція цієї країни в третій чверті цього року, це значить від липня до вересня, дійшла до рекордового рівня — 414,000,000,000 долярів в річному відношенні. (Національна продукція — це вартість випродукованих товарів та виконаної праці; річне відношення дістаємо тим способом, що число з одного місяця помножимо через 12). Ця сума є на 12 більйонів більша в порівнянні з першою чвертю, і це вже четвертий квартал, коли національна продукція перевищує 400 більйонів. Економісти і представники уряду вже дивляться в недалеке майбутнє, коли національна продукція дійде до 500 більйонів долярів. Президент Айзенгавер недавно передбачав, що це станеться аж через 10 років, але теперішнє темпо показує, що воно буде в короткому часі. Ще в 1946 році національна продукція в річному відношенні виносила тільки 209,50,000,000 долярів, а перед другою світовою війною — 91,000,000,000 долярів. Недавно подані були числа про те, що особисті прибутки в третій чверті становили 327 більйонів долярів в річному відношенні, отже на чотири більйони більше, як в другій чверті. Особисті ощадностеві фонди дійшли до рекордової суми 21 більйона долярів. Департамент торгівлі докладно визначує, внаслідок чого збільшилася в третій чверті вартість національної продукції. І так приватна індустрія збільшила платні своїм працівникам на два більйони долярів. Заробітки фабричних працівників в тому часі були без зміни. Платні урядових працівників збільшилися на 500,000,000 долярів. Підприємці збільшили свої видатки — інвестиції на два більйони, а консумційні видатки становили на три більйони долярів більше. Всі ті числа свідчать про те, що добробут в цій країні буде продовжуватися і в найближчих місяцях.

Ген. Алфреда М. Ґрунтера обрано президентом Американського Червоного Хреста

Вашингтон. — Ген. Алфред М. Ґрунтер, головний командант союзних збройних сил в Европі, який відходить з активної військової служби, став президентом Американського Червоного Хреста. Своє становище в головному командуванні збройних сил НАТО ген. Ґрунтер залишає дня 20 листопада і з днем 31 грудня переходить формально у стан спочинку, перейшовши водночас — вже 1 січня 1957 на становище президента Червоного Хреста. През. Айзенгавер, який є почесним головою Американського Червоного Хреста, висловив свою радість з приводу обрання президентом цієї установи ген. Ґрунтера, який є надзвичайно здібним адміністратором і дипломатом. Ген. Ґрунтер буде вже другим з черги військовиком, що очолюватиме Американський Червоний Хрест: в 1949-1950 роках займав це становище ген. Джордж Ц. Маршалл. Дотеперішній президент Американського Червоного Хреста Елсворт Бункер з Ню Йорку, кол. американський амбасадор до Арґентини й Італії, подався до димісії, заявляючи, що він хотів би передати провід установи в компетентні руки ще заки перейде в стан спочинку. Ген. Ґрунтер одержуватиме як президент Червоного Хреста 30,000 долярів річної платні і крім того 9,687 дол. військової емеритури. Наслідником Ґрунтера на становищі головного команданта збройних сил НАТО стає ген. Лоріс Норстад, дотеперішній командант союзних летунських збройних сил НАТО в Европі.

Суперсонічний бомбовик відбув свій перший лет

Форт Ворт, Тексас. — Представники американського летунства і фірми „Конвейр" повідомили, що 11-го листопада бомбовик типу „B-58" відбув свій перший лет і осягнув більшу від звуку швидкість. — Цей бомбовик літав впродовж 38 мінут. Він може летіти зі швидкістю понад 1,000 миль на годину, і його вважають за найшвидший в світі бомбовик. Припускають, що Совєти мають, можливо, швидший джетовий бомбовик, але з меншим засягом. Про це повідомляв шеф штабу летунства генерал Натан Ф. Твайнінг після повороту з візити до Москви. — Новий бомбовик „B-58" називають „Гастлером". Він зможе перевозити керовані стрільна і зможе їх вистрілювати з такого місця, до якого не зможуть долетіти ворожі літаки, які призначені до нищення бомбовиків. Він може літати на висоті 50,000 стіп і вище.

В АМЕРИЦІ

● **Пані Айзенгавер** відзначує 60-роковини в середу 14-го листопада. Цього року це відзначення буде радісніше, бо минулого року не було жадного прийняття з цього приводу внаслідок серцевої недуги Президента.

● **Президент Айзенгавер** 3-го листопада прийняв нового англійського амбасадора в цій країні, сера Гаролда А. Каксія, який склав свої вірчі грамоти. Президент і новий амбасадор говорили про конечність співпраці між обома країнами.

● **Департамент торгівлі** дав дозвіл на експорт 4,000,000 кубічних сантиметрів вакцини д-ра Солка.

● **З Боготи, Колюмбія,** повідомляють, що найстарша людина світу, 160-річний Хавієр Перейра, виїхав до Венесуелі, де буде головною атракцією під час „Тижня Стариків". За це Інститут для дослідження старости опікуватиметься ним до кінця його життя.

● **В Понтіяку, Мишиґен,** невідомий злодій украв на Різдво 1935 р. у пані Е. Кодні торбинку з грішми. Цими днями цей злодій прислав пані Е. Кодні торбинку, а в ній поштовий переказ на суму вкрадених грошей.

● **Тричленна совєтська делеґація** в ЗДА, так звані виборчі обсерватори, які від 22-го жовтня перебували в цій країні, відлетіла 9-го листопада до СССР. Голова делеґації Л. Соловйов мав відвагу збрехати, говорячи про „подібність" виборів в ЗДА і СССР, де, мовляв, кандидати також аґітують, а вибори є „загальні, таємні і безпосередні".

● **Астрономи** повідомляють, що вночі з наступної суботи на неділю, з 17-го на 18-го листопада, можна буде спостерігати затьму місяця. Затьма триватиме від 11-ої ввечорі в суботу до 4:35 по півночі в неділю.

● **Приятелі секретаря рільництва** Езри Тефта Бенсона заявляють, що Бенсон не думає резиґнувати з свого становища, бо його підтримує Айзенгавер. Бенсон вірить, що через два роки фармери будуть його любити, хоч тепер багато фармерів його не люблять.

● **Президент Айзенгавер** був присутній на Богослужбі в Крайовій Пресвітеріянській Церкві в Вашингтоні в неділю 11-го листопада і молився разом із вірними за ті народи, які є „жадні волі і борються за волю проти комуністів".

„День Ветеранів" проходив під гаслом посилення оборонних заходів

Вашингтон. — В дні 12-го листопада вся країна відзначувала „День Ветеранів", бо 11-го листопада, на коли цей день випадає, була неділя. — Президент Айзенгавер із дружиною був на окремому Богослуженні в крайовій Пресвітеріянській Церкві. Гарна погода майже в цілій країні сприяла влаштуванні різних імпрез в багатьох місцевостях країни. Головним промовцем на Національному Цвинтарі в Арлінґтоні був полковник резерви Джеймс Стюарт, який виголосив промову на окрему просьбу президента Айзенгавера. Полковник Стюарт (відомий більше як кіноактор) заявив, що ЗДА і вільний світ „мусять втримувати мир при допомозі сили". Промовець сказав, що ця країна не сміє „занедбати свого священного обов'язку вшановувати тих, які поклали своє життя в обороні волі". В Ню Йорку, та інших містах, відбувалися Богослуження в церквах та військові паради-походи. В 11-ій год. перед полуднем заряджено двохмінутну мовчанку, під час якої припинено рух автобусів. Коло „Вічного Огню" на площі Медисон промовляв посадник Роберт Вагнер, який закликав на 100 відсотків підтримувати президента Айзенгавера в теперішньому часі, коли „хмари появилися на горизонті".

Айзенгавер дістав листа від кардинала Міндсенті

Вашингтон. — Асистент секретаря Білого Дому М. Снайдер повідомив, що президент Айзенгавер дістав листа від мадярського кардинала Йосифа Міндсенті, який втік перед комуністами до американської амбасади. Цього листа перевіз американський журналіст, якому вдалося втекти з Мадярщини. В цьому листі кардинал складає ґратуляції Президентові з приводу його перевибору на президента, та дякує за те, що може бути гостем американської амбасади, будучи втікачем своєї власної країни. Американська президентура — це високий уряд, який служить найвищим амбіціям людства: Богові, добродійній жертвенності, мудрості і щастю людства. Кардинал Міндсенті просить Президента, щоб не забував про його народ, який терпить під комуністичною диктатурою.

Українці взяли участь в річних нарадах Все-Американської Конференції для поборювання комунізму

Омага, Небраска, 11 листопада 1956. — Тут саме закінчилися наради відомої Все-Американської Конференції для поборювання комунізму. В нарадах, які відбувалися 8, 9 і 10 листопада, брала також участь 3-членна українська делеґація, що її вислав на ці наради Український Конґресовий Комітет Америки, який є членом цієї Конференції та спонзором її органу „Фрідомс Фектс". В складі делеґації були члени Ради Директорів проф. Роман Смаль-Стоцький й Іван Дужанський та репрезентант Української Громади (Відділ УККА) в Омазі, д-р Іван Боґачевський. Від місцевої Української Громади брали участь у нарадах п.п. Володимир Столярський, голова Громади, та д-р Мирослав Кальба. Делеґація виконала добру роботу серед зібраних представників американських організацій, роздавши відповідну літературу та забираючи слово в дискусії в різних питаннях. Сам проф. Р. Смаль-Стоцький забирав неменше 10 разів слово. Крім того, делеґація на чолі з Р. Смаль-Стоцьким мала інтерв'ю з американською пресою, подавши мотиви участи української делеґації та інформуючи про працю УККА в Америці. Найважливішим здобутком делеґації можна вважати прийняту нарадами резолюцію, в якій висловлено симпатії до визвольних змагань поневолених большевицькою Москвою народів, а зокрема до боротьби за волю й незалежність мадярського, польського і українського народів.

Відгомін Листопадових Роковин у Дітройті

Дітройт, Міш. — Відзначення Листопадових Роковин, що відбулось тут старанням місцевого метрополітального Відділу УККомітету минулої неділі, 11-го листопада, мало широкий відгомін у місцевій американській пресі та радіо. Обидва місцеві щоденники, „Ди Дітройт Нюз" і „Ди Дітройт Таймс" принесли обширні звідомлення про ці святкування, цитуючи промову ред. А. Драгана та згадуючи інших промовців: адв. Степана Луцького, голову Відділу УКК, його заступника д-ра Дениса Квітковського, члена Управи Відділу і гол. контролера УНС Івана Іванчука та інших. З промови А. Драгана зацитовано головно твердження, що світ платить тепер червоній Москві високу ціну за те, що своєчасно не познайомився та не зробив відповідних висновків із лекцій українського досвіду з Москвою. Заки Юґославія мала свого Тіта, Польща Ґомулку а Мадярщина Надя, Україна мала свого Скрипника, а перед усіма теперішніми „відлигами" були НЕП'и і „українізації" в Україні, але за все це Україна платила опісля мільйонами нових жертв. Обидві газети цитують твердження, що тільки створенням незалежної, соборної і суверенної Української Держави та суверенних національних держав інших поневолених Москвою народів на руїнах комуно-московської імперії можна встановити тривкий, бо справедливий мир у світі. Вістка про Свято із цитатами промов була передана теж через місцеві радіовисильні. Українська Громада в Дітройті своїм об'єднаним виступом добилась у цьому році широкого розголосу та відповідно прислужилась українській визвольній справі.

Українців ентузіястично оплескують на міжнародному фестивалі в Ню Йорку

Ню Йорк. — Минулої неділі, 11-го листопада, відбувся тут в Гантер Каледжі міжнародний музично-танцювальний фестиваль, на якому приблизно тисячна публіка ентузіястично прийняла головно виступи українських танцювальних груп під проводом Володимира і Ніни Бакідів, Василя Полевчака та Теда Карплюка і виступ ансамблю бандуристів під проводом Романа Левицького. У фестивалі, крім українців, взяли участь численні інші національні групи, між ними: італійці, жиди, вірмени, поляки, шведи, данці, філіпінці, німці, литовці, греки та інші.

● **Наприкінці тижня** в східних стейтах ЗДА був мороз і падав сніг, а в Каліфорнії, у місті Венис, температура становила 100 ступнів. В Лос Анджелес у тих днях було 94 ступні тепла.

ГАММЕРШИЛД ІДЕ НА СЕРЕДНІЙ СХІД

Генеральний Секретар ОН Даг Гаммершилд під час пресової конференції в Ню Йорку, на якій він подав до відома, що він виїжджає на Середній Схід для нагляду над здійсненням започаткованих Об'єднаними Націями Заходів і для безпосередніх переговорів з єгипетським урядом.

Москва перетворила була Єгипет і Сирію в арсенал зброї

Лондон. — Щойно англо-французька й ізраїльська інвазії на єгипетську територію виявили, що Москва у тихому порозумінні з урядом Ґамаля Абдель Нассера впродовж кругло одного року наповнила Єгипет, а через Єгипет і Сирію такою масою всякої зброї, що її скількість значно переросла обрахунки чужинецьких розвідчих апаратів. Єгипет дістав був зброї на 150,000.000 англ. фунтів, себто 420,000.000 дол., а Сирія, яка має взагалі тільки 25.000 війська, і то досить поганенького, дістала зброї на 56,000.000 дол. Між іншим, большевики доставили були найменше 50 бомбардувальників типу „Ільюшин" і найменше 100 торпедних літаків типу МІҐ, 300 середніх і важких танків, коло 500 до 600 протитанкових і протилетунських гармат, два нищильники, чотири міноловці, 20 торпедних човнів, багатий радарний і електро-телеграфічний виряд і багато іншого всякого воєнного і технічного виряду та приладдя. Англійська розвідка твердить, що 1.000 совєтських інструкторів приготовляла єгипетську армію до війни проти Ізраїлю на квітень 1957 року. Великі склади совєтської зброї і амуніції в Єгипті були призначені на те, щоб совєтські вояки, танкісти і летуни, прилетівши без ніякого виряду і в цивільних одягах до Єгипту, впродовж тижня могли озброїтись і включитись в „єгипетську" армію.

Совєтська „делеґація" прибула до Будапешту, Надь перебуває в юґославській амбасаді

Прага. — За повідомленнями, одержаними тут з Мадярщини, до Будапешту прибула делеґація представників совєтського „колективного керівництва", до якої входять Анастас Мікоян та Міхаїл А. Суслов, секретар комуністичної партії Совєтського Союзу, як теж інші видатні совєтські діячі. Разом з ними мав прибути до Будапешту теж і Хрущов. В політичних колах думають, що прибула совєтська „делеґація" до Будапешту, щоб дати підтримку насталеному з допомогою совєтського командування комуністичному прем'єрові Янові Кадарові та його урядові, який стоїть в обличчі важких труднощів і не може собі дати ради з ситуацією в країні, зокрема із генеральним страйком мадярських робітників, що не хочуть працювати для комуністичного режиму. Згідно з вістками з Праги і з Відня, Кадар мав звернутися до кол. прем'єра Імре Надя з пропозицією, щоб він ввійшов до його уряду і своїм авторитетом і популярністю вплинув на успокоєння країни, зокрема робітників. Досі Надь не дав ще позитивної відповіді на пропозицію Кадара. За найновішими повідомленнями Імре Надь перебуває тепер разом із трьома міністрами свого уряду в юґославській амбасаді в Будапешті. Ситуація на Мадярщині, не зважаючи на масову приявність совєтських військ, далі напружена. Хоч і бої в самому Будапешті вже припинилися, але на периферіях міста вони тривають. Продовжується також генеральний страйк, що проходить під гаслом негайного виведення совєтських військ з Мадярщини.

Комуністичний Китай підтримує Польщу проти Москви

Варшава. — Комуно-китайський диктатор Мао Все-тунґ прислав польській комуністичній верхівці секретного листа, в якому він розмежовує своє неґативне становище у відношенні до мадярського повстання та своє позитивне становище до вимоги поляків щодо незалежности від Москви. Комуно-китайський уряд проголосив осудження комуністичного уряду Надя на Мадярщині та свою солідарність з Москвою, яка вислала на Мадярщину 15 дивізій війська. Коли та комуно-китайська заява викликала велике пригноблення серед польських комуністів, які буцім-то рахували на підтримку збоку китайських комуністів, ці останні офіційно пояснили, що Пейпінґ є проти послаблювання комуністичного військового бльоку і тому виступив проти Надя, який проголосив виступлення Мадярщини з Варшавського пакту та невтральність Мадярщини. Але, зрештою, Пейпінґ буцім-то підтримує „титоїзм" серед европейських сателітських країн, не бажаючи собі, щоби Москва диктувала всім комуністичним урядам. Внаслідку подій на Мадярщині, з остраху перед її долею, уряд Ґомулки-Циранкевіча перестав уже говорити про бажання, щоб з Польщі забрались совєтські війська. Замовкли взагалі всі дальші голоси про „чистку" апарату з про-московських елементів. Польська преса заатакувала тільки гостро французьких комуністів за їх становище у справі мадярського повстання. Поляки твердять, що це сталіно-приклонний уряд Ракоші-Ґера спровокував своїми „помилками" повстання мадярської нації.

МАДЯРЩИНА НЕ ДОПУСКАЄ ОБСЕРВАТОРІВ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

Об'єднані Нації. — Комуно-мадярський уряд, насаджений совєтським військом, відмовився допустити на свою територію обсерваторів від Об'єднаних Націй, які перевірили б теперішню ситуацію на Мадярщині і звітували про неї Генеральній Асамблеї, згідно з резолюцією надзвичайної сесії Ген. Асамблеї з 4 листопада ц. р. В депеші, яку отримав генеральний секретар ОН Даґ Гаммершилд говориться, що всі турботи Мадярщини — це її внутрішня справа, до якої Об'єднаним Націям нема ніякого діла. Совєтські війська прибули, мовляв, на запрошення мадярського уряду, а коли на Мадярщині мають відбутися вибори, то це справа компетенцій мадярських властей. Тому, мовляв, не можна погодитися на прийняття репрезентантів, що їх мав би вибрати генеральний секретар Об'єднаних Націй. Зате — закінчує депеша комуно-мадярського уряду — Мадярщина радо прийняла б від Об'єднаних Націй допомогу ліками, харчами і одягами, бо „мадярський нарід стоїть перед важкою зимою". Мадярська депеша підписана „Іштван Шебеш, діючий міністер закордонних справ". Ця депеша наспіла вже після першого засідання звичайної 11-ої сесії Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй і її оприлюднено після того, як розійшлись її делеґати. Тим часом Анна Кетлі, як член розігнаного москалями мадярського уряду Імре Надя, зголосила протест до Мандатної комісії ОН проти признання мандату Яноша Сабо, репрезентанта уряду Яноша Кадара, і домагання, щоб леґальною репрезентанткою Мадярщини визнати її. Однак вона не має ніякого документу, який стверджував би її членство в уряді Імре Надя і її мандат в ОН і тому її шанси — як повідомляє преса — мінімальні, тим паче, що Янош Сабо вже займає в ОН місце представника Мадярщини. Генеральний секретар ОН Гаммершилд покликав до життя дві групи в справі Мадярщини. Д-р Альберто Ллерас, коломбієць, колишній генеральний секретар Організації Американських Держав, став головою комісії, яка має розглянути ситуацію на Мадярщині за доступними інформаціями, а Оскар Гундерсон, член норвезького Найвищого Суду, став головою групи обсерваторів ОН, яка була б виїхала на Мадярщину, якщо мадярський уряд, а насправді Москва, були б допустили її.

СІЯМСЬКИЙ КНЯЗЬ ВАЙТАЯКОН ОБРАНИЙ НА ГОЛОВУ ГЕНЕРАЛЬНОЇ АСАМБЛЕЇ ОН

Об'єднані Нації. — В понеділок 12-го листопада ц. р. відкрилась звичайна 11-та сесія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй під знаком існуючої світової кризи, яка може довести до нових збройних конфліктів. Правда, новообраний президент Генеральної Асамблеї, сіямський міністер закордонних справ — князь Ван Вайтаякон, виголосив вступну промову, навіяну оптимізмом. Він ствердив, на початку, що „наші думки і співчуття линуть до горем навіщених народів Єгипту і Мадярщини". Князь Вантаякон з великим признанням висловився про справність організації Об'єднаних Націй, якої „машина почала негайно діяти та діяла з успіхом". Він вказав на заслугу Об'єднаних Націй, що на Середньому Сході настало перемир'я і що так швидко покликано до життя „міжнародну поліцію", як виконний орган Об'єднаних Націй для стеження за перемир'ям на Середньому Сході. У зв'язку з цими заходами Вантаякон висловив найбільше признання для генерального секретаря Даґа Гаммершилда. Він підкреслив, що хоч у зборищі 76 членів-держав в Об'єднаних Націях існують суперечки за суперечними державними інтересами, — проте панує тут також до деякої міри гармонія. Терен Об'єднаних Націй, казав їх теперішній президент, — „є центром гармонізування дій народів для миру і міжнародної співпраці." Найбільшою запорукою миру є чартер ОН, пошанований теж минулорічною Бандунґською конференцією азійських і африканських держав. Покликана до життя Мінародна Аґенція атомової енергії пригадує світові, що атом має бути використаний для миру. Ціллю ОН є не тільки зберігати мир в неґативному розумінні, себто, щоб не було війни, але й дбати за благословення миру для світу, а саме, „щоб настала воля на базі принципу рівних прав і права самовизначення народів, справедливости на базі міжнародного права, соціяльного поступу і кращих умовин життя у кращому мирі." Засідання сесії відложено до наступного дня.

В СВІТІ

● **На терені Сирії** появились таємничі літаки совєтського походження, коло 150 „МІҐ-ів". Західні військові кола, покликаючись на власні інформації, твердять, що це дійсно колишні совєтські машини, але доставлені Єгиптові вже раніше. Вони, мовляв, втекли з летовищ на єгипетській території, коли англійці почали бомбардувати їх, і схоронились спершу в Савді Арабії, а тепер перелетіли на летовища в Сирії. Всі вони мають совєтських пільотів.

● **У Токіо** цікавляться тепер більше кандидатурами на японського прем'єра, як Єгиптом і Ізраїлем. 72-річний напівспаралізований прем'єр Іхіро Гатояма, прибувши з Москви, де він підписав мировий договір з СССР, заявив, що занадто втомлений, щоб далі урядувати на пості прем'єра. Є кілька кандидатів, більшість яких має також понад 70 років.

● **Індія** підписала з СССР торговельний договір на закуп радіокомунікаційних апаратів і виряду разом на $73,500.

● **Американське крайове** товариство охорони звірят звернуло увагу аналогічному Товариству в Лондоні на небезпеку, яка загрожує звіриному станові на південь від озера Вікторія в Танґанайці, в Африці. Цей звіринний резерват на 4,800 кв. м. місцева адміністрація рішила звузити до 1,860 кв. миль, щоб дати місце для поселення мандрівних чорних племен. Тим часом на тому обширі живуть звірята, яким загрожує вимертя: африканські козли, слони, зебри і буйволи, а води на тому терені обмаль. Справа опинилась в англійського міністра колоній.

● **У Греції,** недалеко міста Кавалі в Македонії, відкопано цілу колекцію самоцвітів, що, як твердять археологи й знавці античного світу, походять з 4-го сторіччя перед нар. Хр. Наушники, броші, перстені, діядеми, нашийники, браслети — все це становить безцінну вартість. Знайдено їх в розкопаних могилах. Були там теж: зброя, лямпи, дзеркала, вази й усі інші предмети, що їх тодішні греки вважали необхідними у позамогильному житті. На жіночих самоцвітах вирізьблені різні узори.

● **На островах Чатам,** за 450 миль на схід від Кентербері, на Новій Зеляндії, на просторі 327 кв. миль є тільки один поліціянт. Тому вже тепер прислано йому на допомогу сторожів безпеки, які приготовляють ті острови до приїзду чоловіка королеви Елисавети, князя Единбурґу, що має прибути туди 18-го грудня. Автохтонне плем'я маорійців, що становить тамошнє населення та живе з випасу і експорту овець, дуже схвильоване, бо на честь князя Единбургу мають відкрити на тих островах перше летовище і завести летунську комунікацію з Новою Зеляндією і Австралією.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	6.50	Six Months	6.50
На три місяці	3.50	Three months	3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СОЛІДАРНІСТЬ У БОРОТЬБІ ЗА ВОЛЮ

В усіх повідомленнях, зв'язаних з революційним зривом мадярського народу проти червоної Москви, обсерватори подій на Мадярщині, зокрема чужоземні дипломати і кореспонденти, підкреслювали масову наявність зброї й амуніції, рушниць, кулеметів, а то й танків та гармат, що ними диспонували мадярські повстанці. Американські кореспонденти, що їм пощастило вирватися з окупованої після 4 листопада совєтськими арміями Мадярщини, підкреслюють у своїх репортажах, що кожен сливе дім у Будапешті та в інших містах спротиву був твердинею, з якої не тільки сипалися постріли, але й падали бомби на совєтські каральні з'єднання, прислані для ліквідації мадярської революції. Масову наявність зброї в руках повстанців пробували пояснювати частинно тим, що її передавали повстанцям мадярські вояки. З другого боку, цей факт використовувала Москва у своїх твердженнях про зорганізовану й підтримувану західніми імперіялістами, особливо ж американською зброєю, „антинародну авантюру".

Таємницю масової наявности легкої й тяжкої зброї в Мадярщині, де населення, поза комуністами, поліцією і проурядовими з'єднаннями мадярської армії, не мало права посідати зброю, розкрив коментатор щоденника „Ню Йорк Пост" Роберт С. Аллен, з'ясовуючи, що не тільки свою зброю, але й моральну та збройну підтримку в перших дванадцяти днях мадярської революції одержали мадяри від совєтських військових з'єднань, стаціонованих на Мадярщині, більшість яких творили українці, що в деяких випадках перейшли із зброєю і танками на бік повстанців. Цим, як і своїми дальшими ревеляціями про вияви братання і дружби між українськими вояками і мадярами, Аллен підтвердив недавні повідомлення про те, що совєтські вояки в багатьох випадках не тільки зустрічали дружньо мадярські незалежницькі і протимосковські демонстрації в останній декаді жовтня, але й коли почалися бої — передавали їм добровільно свою зброю і танки, а то й переходили на їх бік. Водночас із цим Аллен вияснив переконливо ту обставину, чому совєти зволікали так довго з реакцією не тільки на виразні і яскраво антисовєтські демонстрації населення, але на такі ж виразні відосередні політичні заходи коаліційного мадярського уряду. Як причину цього совєтського зволікання, Аллен називає конечність вивести з Мадярщини „неблагонадійні", значить прихильні до мадярських повстанців українські військові з'єднання і заступити їх новими, „благонадійними" совєтськими дивізіями, складеними з корінних москвинів.

Своєю збройною підтримкою мадярських повстанців та активною участю в мадярському повстанні українські вояки совєтської армії задокументували не тільки свою непокірність і опозицію до совєтського режиму та Москви, але й солідарність з визвольними рухами інших поневолених Москвою народів, як також солідарність з антимосковськими — передусім українськими закордонними визвольними організаціями і рухами. Цим засвідчили вони ще раз єдність й одностайність українського визвольного фронту.

Українські вояки совєтської армії підтримали активно мадярських повстанців, вичуваючи може й підсвідомо політичний імператив, що в боротьбі із смертельним ворогом Божої правди і людської свободи всім поневоленим і загроженим Москвою народам треба стояти разом, одностайно і солідарно, не зважаючи на все, що могло б ділити чи різнити дані народи. Українці не мають особливих причин для дружби з Мадярщиною, що кількома наворотами на протязі останнього півсторіччя — своїм терором у Західній Україні під час першої світової війни, своєю кривавою співучастю в ліквідації незалежности Закарпатської України в 1939 році і своєю поведінкою під час німецької окупації України під час другої світової війни — зле записала себе в українській історії і в пам'яті українського народу. Але й підтримка українськими вояками совєтської армії мадярських повстанців і прихильне ставлення всіх без вийнятку українських еміґраційних політичних і громадських чинників до їхніх змагань доводять, що є такі моменти в історії, коли треба стати разом проти грізнішого ворога.

Підтримуючи інші народи в їх визвольній боротьбі, в їх революційних змаганнях за волю і незалежність, українці задокументовують й утривалюють своє моральне право вимагати від інших і вільних і поневолених народів солідарности і підтримки теж і для власних визвольних змагань.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ...

ПО ДОРОЗІ...

Вашингтон. — Ідучи до праці, я користуюся інституцією, відомою в урядничому Вашингтоні як „кар-пул". Це спільний „райд" автом — шість нас у пристаркуватому форді. Це має деяку перевагу над автобусом: швидше й дешевше. Але в автобусі я міг — як і всі інші пасажери — додрімувати недоспану ніч. А тут... Перше був сезон бейзболу, і щоранку я мусів слухати критику чи похвали всіх гітерів, пічерів чи інших кечерів з усієї Америки за їх гру попереднього дня. Навчився я багато про цю національну американську гру, хоч під час науки не раз хотіли мене викинути з авта по дорозі, наприклад, коли я критикував „говм ран" Штенґеля для даджерсів, а виявилося, що Штенґель — менеджер єнків; або коли покрутив дружину Бостон Сакс з Бостону Попс (оркестра). Скінчилися Світові Серії, але в авті не змінилося нічого: почалися передвиборчі дискусії. У день виборів наше авто малощо не розбилось через палкі арґументи в його нутрі. Наступного дня вранці авто їхало гладенько і сонно: виборчий „ексайтмент" минувся.

І знову я навчився багато дечого. Не з підручника політичних наук, не з виборчих промов кандидатів. А таки від виборця, чи радше від „евентуального" виборця, бо мешканці Вашинґтону, як відомо, не вибирають. І я побачив, що мої співподорожани, всі державні урядовці, неначе перекрій основного столичного населення, а їхні погляди — неначе відблиск того, що думає пересічна маса цієї кляси населення. Навіть партійна приналежність, здається, відбивала більш-менш фактичний стан. Було два певних і один прихильний демократ, один певний і один „демократичний" республіканець. Один мав юридичну резиденцію в іншому стейті і голосував як „абсенті", решта не голосувала, бо мешкала в місті. Здається мені, що такий розподіл доволі типовий.

Здається мені, що пересічна маса вашинґтонських державних урядовців, бодай та середня верства, з якою мені роками доводилося зустрічатись, в більшості демократи. Може це залишки рузвелтівської і труманівської двадцятилітньої адміністрації, під час якої могла здемократизуватись урядницька маса; а може урядницька кляса, типово „середня", з своєї природи схиляється до демократичних кличів. З другого боку — між столичними урядовцями є тепер багато пришельців з інших стейтів, і вони звичайно тримаються традиційної лінії своїх родинних стейтів.

Здається мені — з цих розмов — що Стівенсона в цих виборах підтягала Демократична партія в здобуванні голосів, але Айзенгавер підтягав Республіканську партію в її здобуванні голосів. Йому завдячують республіканці свої успіхи в виборах до Конґресу, більші, як самі сподівалися...

Здається мені, що виборці оцінюють кандидатів таки індивідуально, а не тільки з партійної приналежности. Наприклад, Тексас, здавен-давна демократичний стейт, у 1952 році вибрав Айзенгавера президентом, хоч обидва його сенатори і 21 з 22 репрезентантів були демократи. Сам губернатор Шіверс пішов за Айком. В травні цього року демократ сенатор Джансон з Тексасу звів боротьбу за провід партії з цим губернатором та його „про-айзенгаверівськими" демократами і розбив їх на голову. А тепер Тексас знову вибрав республіканця Айзенгавера президентом, але рівночасно вибрав демократичне представництво до Конґресу.

Здається мені, що загал населення має більше довір'я до людини, яка зближена, сказати б, до „надпересічного ідеалу пересічного громадянина", а не до інтелектуала з розумними, але незвичайними і не зовсім зрозумілими ідеями. Здається мені, що пересічний виборець в Америці не любить інтелектуалів, не довіряє їм, підозріває в „добл ток", в небезпечному лібералізмі, і взагалі не знає добре, на що в них числити. Стівенсон, здається, двічі попікся на цьому. Під цим оглядом Кіфовер мав над ним перевагу, але Айзенгавер мав перевагу над обома. Не смію твердити, чи це все добре свідчить про цього пересічного виборця.

Здається мені, що клич республіканців про „мир і добробут", який панував за теперішньої адміністрації Айзенгавера (чи справді тільки завдяки йому, — не знаю) виявився може найсильнішим пропаґандивним арґументом для виборчої маси. Демократи — здається мені — ледве чи мали арґумент, що мав би таку атракційну силу.

Здається мені, що в непевних часах, як тепер, виборець хоче добре знати, чого очікувати від свого Президента, хоче покладатись на нього, і тому мусить добре його розуміти. І пересічний виборець ліпше розуміє Айка, як Адлея. Адлей був би неначе експериментом, а на експерименти тепер не час.

А сьогодні хтось сказав: „Хто знає, може Ґеррі Труман мав рацію, що в даній ситуації Гарриман був би кандидатом з кращими виглядами на успіх".

А один уродженець нюйоркського Бруклину, другої ґенерації американець, який має батьків жидів з Мінську, сам демократ, як і більшість з його роду, думає, що для другої ґенерації іміґрантів Республіканська партія є кращим виявом модерного „американізму". Тому такі традиційні демократичні колись осередки іміґрантів, як, напр., в Ню Йорку, починають іти за республіканцями.

А інший, досі маломовний, який тільки признався, що голосуватиме за Айзенгавера, після виборів був вдоволений... „Але ж ви програли в Конґресі", — завважив я. — „Вел, — сказав він, — це властиво так я хотів: Айка на президента, але хай його контролюють демократи..." Здається мені, що це доволі типове.

А ще інший заявляв під час виборів в бюрі: „Хотів би я тільки знати, хто вийде сенатором в Ореґоні. Я за Морса". — „Чому? Сенатор Морс був раніше республіканцем, і таким його вибрали шість років тому, але відійшов від своєї партії і недавно став демократом. Дехто подивляє його за відвагу, що в той час, коли республіканці були горою, перейшов, згідно з переконанням, до слабших демократів. — „Вел, ай донт нов", — сказав прихильник сенатора Морса з Ореґону, — я сам добре не знаю, чому: може тому, що республіканці вложили аж 60 відсотків своїх виборчих сенаторських фондів на знищення Морса... а може тому, що я бачив його знімку на коні, і на ній він припав мені до вподоби.

КІНЕЦЬ „ВІДЛИГИ"

Це польська еміґраційна преса, конкретно паризька „Культура", перейняла за Еренбурговою повістю політичний термін „відлига" на означення свобіднішого, ліберальнішого курсу політики сателітного уряду в Польщі, і взагалі „легшого життя" під комуністичним режимом. „Легше життя" настало в послідовному наслідку „розвінчувальної промови" Хрущова на 20-му з'їзді компартії СССР. З осудженням системи терору сталінських часів, стосованого до комуністичних співпартійців та з допущенням права якоїсь критики словом і друком, трохи полегшав залізний тиск поліційного п'ястука, люди почали вільніше розмовляти, насмілились виявляти свою людську гідність та свою рівність з упривілейованою партійною панівною верствою. У сателітних країнах до вимог „рівности" приєднався національний чинник. Приклад Юґославії діяв особливо заразливо й підбадьорливо. Повна реабілітація Тіта тими самими московськими правителями, які ще кілька років тому лаяли його „зрадником", врешті успіх, з яким Тіто лявірує поміж СССР і Заходом, тягнучи матеріяльну допомогу від одних і других, все це заохочувало до наслідування.

Таким чином Польща, де весь час було „найлегше", — а видимим знаком того „найлегше" були єдині з усіх комуністичних країн католицькі капеляни у польському війську, — виступила перша з одвертими вимогами дальшої „лібералізації". Вправді здавлено зрив у Познані танками, проте загальні настрої в Польщі були надто яскраво по боці „бунтарів", щоб можна було їх цілковито злегковажити. Тому верхівка комуністичної партії відмовилась від первісної тези, що Познань, мовляв, це робота „американської розвідки", і схвалила курс дальшої „відлиги". Першим виявом цього були напрочуд, як на комуністичний режим, лагідні судові процеси в Познані, а дальшим виявом — прихід до влади Владислава Ґомулки. Спроба Хрущова стероризувати Ґомулку не вдалася, і тоді переведено частинну чистку польської державно-комуністичної верхівки від осіб аж надто слухняних Москві.

Але безпосередньо після зв'язаних з „відлигою" подій у Польщі розвинулися по тій самій лінії події на Мадярщині. У Будапешті прийшов до влади так само недавній в'язень Імре Надь, зрештою, так само, як Гомулка, давній і переконаний комуніст.. Проте, обурення на комуністів пішло на Мадярщині далі: воно прийняло форму збройного повстання. Захопившись своєю перемогою, націоналістична мадярська молодь почала розправлятись з доморослими комуністами. Попалені совєтські танки на вулицях мадярських міст і трупи членів комуністичної поліції на ліхтарнях стали викликом на адресу Москви. Вона опинилась перед перспективою не тільки формально втратити верховодство над сателітними країнами, що їх проголошено „суверенними і рівнорядними", але й дійсно позбавитись всіх політичних і військових користей, що їх здобув Сталін після другої світової війни. Не було сумніву, що коли б на Мадярщині повалили комуністичний режим і — після короткого урядування „народного фронту" — прийшов до влади суто демократичний антикомуністичний лад, то стало б тільки питанням часу повторення цієї самої історії в усіх інших сателітних країнах. Це було однозначне з маривом ліквідації совєтської влади в Східній Німеччині, з загрозою комуністичному режимові Тіта в Юґославії та величезним скріпленням морально-політичного престижу і стратегічної ситуації західнього світу.

З погляду московсько-большевицького імперіялізму це було річчю недопускальною. І тому Москва рішила в зародку здушити всі такі „бунтарські" і „контрреволюційні" затії. На Мадярщину перекинуто 15 совєтських дивізій і затоплено повстання у морі крови. „Переможний" Надь опинився у в'язниці, а звільнений повстанцями кардинал Міндсенті — на екстериторіяльному терені американської амбасади в Будапешті. Вправді новий, насаджений Москвою, уряд Кадара так само відцікується Ерно Ґера, який під час повстання втік був до Москви, проте не може бути сумніву, що це — тільки тактичний хід, з уваги на теперішній настрій розпуки мадярського населення і його доведеної до найвищого ступня ненависти не лише до москалів, але й до всіх комуністів на Мадярщині. Суперники Хрущова в Кремлі, які весь час противилися злагоді з Тітом, дістали знамениті арґументи, до чого, мовляв, доводить облегшування режиму — одинаково в СССР, як і в позасовєтських підбитих країнах. Щоб не відкривати нової стежки для „лібералізму", який послідовно мусить кінчатися дійсною демократизацією і ліквідацією комунізму, настане тепер відворот від отого „ліберального курсу" і поворот до попереднього режиму монопартійної диктатури комуністичної олігархії, спертої на совєтські баґнети та політичну поліцію, створену з покидьків громадянства.

Таким чином прихід нових совєтських військ на Мадярщину започаткував процес, протилежний до того, що його мала досі „відлига". Настав початок кінця тактичної „відлиги". Вістки з Варшави говорять про концентрацію совєтських військових сил над східнім кордоном Польщі. Упродовж останнього тижня безперервно йшли військові транспорти до Східної Німеччини. В Румунії, Болгарії і Чехословаччині затискається комуністичний п'ястук, щоб населення цих країн навіть не насмілилось думати про „відлигу". У самій Польщі Гомулка з цілою „відлигою" опинились над краєм провалля. Якщо там навіть і не повториться історія з Мадярщиною і московські танки не стрілятимуть по вулицях Варшави, Кракова, Лодзі, Познаня і Ґданська на всіх, хто вихилить голову з вікна чи дверей дому, то все ж „лібералізаційну" тактику можна вважати за закінчену. Вже проголошено, що в польській армії залишиться „певна кількість" совєтських старшин. Вернулись до Варшави противники Гомулки, які виїздили були на скаргу до Москви. Може спершу помалу, але невідхильно будуть і в Польщі ліквідуватись прояви „відлиги", а життя ставатиме знову щораз важче.

Знавці підсовєтських відносин передбачали давно цей процес. Українські діячі по цьому боці залізної завіси перестерігали проти захоплювання „відлигою", проти „контактів", що стягнуть тільки нещастя на тамошніх людей, проти віри в можливість еволюції комуністичного режиму в напрямку демократизації. Комуністичний режим не може еволюціонувати. Він мусить згинути — разом з носіями, творцями і керівниками комуністичної думки в усіх уярмлених країнах.

Тарас Яськевич

ПЕРЕД ОЛІМПІЯДОЮ

Мелбурн, Австралія. — В Мелбурні вже весна, однак ще вогко й досить холодно. Місто живе передолімпійською гарячкою, на вулицях повівають прапори і різні прикраси. В склепах повно олімпійських пам'яток. Преса переповнена вістками про Олімпіяду.

29 жовтня урочисто відкрито олімпійське селище. Пан Кент Юґз, голова Організаційного Олімпійського Комітету, вивісив олімпійський і австралійський прапори. Запала урочиста мовчанка. Чути було тільки шелестіння прапорів. Одним по одному вилітали на щоглу прапори вже присутніх олімпійських дружин. В рядах стояли маляйці, неґри, цейльонці, китайці, мадяри, греки, французи і австралійці. Мої думки понеслися до рідного краю. Так, є неґри й інші, ще маловідомі народи. Але українського прапора цього року в Мелбурні ще не буде на цій щоглі, між народами світу. Коли він появиться?

Кожного дня приїжджають нові й нові олімпійські дружини різних народів. І з приїздом кожної групи підноситься на щоглах в олімпійському селищі новий прапор. Недавно піднімали урядовці селища большевицький кривавий прапор, бо приїхала перша совєтська дружина. Відтоді сторожа пильнує, щоб ніхто його не зняв, бо охочих до того є багато.

Румунські спортовці приїхали всі в однакових убраннях (жінки — в однакових сукнях, чоловіки — однакових плащах і капелюхах). Хотів я з ними поговорити, однак мені сказали, що вони дуже перемучені дорогою, і щоб я пождав кілька днів. На той час, вони мабуть дістануть інструкції від своїх охоронників.

Передова команда мадярських змагунів привезла цікаві вістки про протикомуністичне і протиросійське повстання. Майже всі вони брали участь у боях з большевиками і комуністичною поліцією безпеки. Коли вони згадували про ці бої голос у них мінявся — він ставав поважний, твердий, врочистий. Всі вони носять чорні стяжки, бо багато їхніх друзів, що мали брати участь в олімпіяді, згинули в боротьбі з окупантом.

В олімпійському селі є вже представники 18-ох націй, разом 305 осіб, але незадовго селище буде повне. Всі роботи на Головному Стадіоні й в Олімпійському парку вже закінчено. Австралійці — це завзята піонерська нація, — в короткому часі на пустелях постали гарні й модерні будівлі. Вражає своєю оригінальністю гарний стадіон для плавби.

Українці в Австралії також приготовляються до Олімпіяди. 23 листопада відкривається в Українському Народному Домі в Мелбурні виставка українського народного мистецтва й українських видань у вільному світі. Вона буде відкрита весь час тривання Олімпіяди. Збираються експонати з цілої Австралії. 4 і 5 грудня відбудуться в одній з найбільших заль міста два українські концерти з участю найкращих мистецьких сил. На концерті будуть виступати: солісти Таїса Тарас, Є. Павловська, В. Матіяш, піяністи Анатоль Мірошник, Клара Скрипченко, пані Матіяш. Співатиме великий хор під керівництвом С. Кореня, а також виступатиме танцювальна група під проводом заслуженого балетмайстра інж. Я. Булки. Перед закінченням Олімпіяди Управа Української Громади стейту Вікторія влаштовує для всіх українських гостей на Олімпіяді Товариський Вечір. Будуть запрошені й українські змагуни з України. Може вони прийдуть — а може російський наглядач не дозволить закріпощеним зустрітися з вільними українцями.

Румунських олімпійських змагунів запрошували місцеві румуни і французи до себе домів у гостину, однак вони відмовилися.

* * *

15 поліціянтів в уніформах і в цивільних одягах були між людьми, що вітали 63 російських олімпійських атлетів і урядників. Не було жадних демонстрацій. Між приїжджими було 8 московок. В групі є переважно змагуни сиятківки і легкоатлети. Товпа, що вітала змагунів, це були головно люди із Австралійського Совєтського Товариства й представники Вікторіянського Комітету Миру. Вони подали квіти для приїжджих жінок. Представники румунів (атлетів) були також на летовищі, щоб вітати совєтів. Одначе не було тут мадярів. В совєтській групі був Волод. Куць, чемпіон в бігу на 5.000 метрів. Росіяни виглядали бідненько в порівнянні з елеґантно убраними італійцями і ніґерійцями, що недавно прибули до Мелбурну. Декотрі з них мали краватки, декотрі ні, одні мали убрання, другі тільки спортовий одяг, лише дехто мав капелюх. Суконки жінок були мов би з дешевого матеріялу. Всі були пом'яті й потребували прасування.

Голляндці (змагуни) заявили, що це було б нижче їх чести, якщо б вони мали б віддати шану пересякнутому кров'ю російському прапорові.

В. Гайдарівський

ЩЕ ОДНО КОХАННЯ

Повість

(23)

Промовець від іронії перейшов до закликів піднести свою клясову пильність, учитися розпізнавати ворожі вихватки і вимагав безпощадности до ворогів та їхніх аґентів.

Почуття партійної маневровости не дозволяло Безпальченкові виправдуватись. Він визнав, що їдальня працює незадовільно, і попросив дати йому на допомогу стійких членів партії. Про Копу ж не згадував, щоб не закинув хтось, ніби Безпальченко хоче свою провину скласти на людину, з якою має особисті порахунки. Боронився самокритикою, щоб обеззброїти своїх можливих супротивників і спрямувати їхні удари в інший бік. Розрахунок Безпальченка виправдався. Кожен з присутніх хотів висловитись. В тому була конечна потреба. Тут, на засіданнях, випробовувалися здібності більших і менших керівників, перевірялися їхні політичні якості.

Засідання довідалося від промовців, що Копа походить з непролетарської родини, що його батько Федір іґнорував робітничі лави, а тримався непевних кіл. Він не схотів загинути у тюрмі або на каторзі за громадські справи, не впав мертвим від жандармської кулі під час демонстрації чи страйку, а його п'яного убили такі ж, як і він, п'яниці горілчаною пляшкою. А синок цілком наслідує свого батька. Справджується прислів'я, що яка грушка, така і юшка. Максим Копа на збори з'являється неохоче, а як прийде, то мовчить, удає з себе пасивного, відсталого, нічим не зацікавленого. Не так давно він лежав на вулиці п'яний, обірваний, ледве привели його люди до пам'яті. Тепер зрозуміло, що це все було лише маскування. Бо ж Копа почав підбехтувати робітників, почав писати наклепницькі листи, став на чолі ворожих елементів, і тим показав своє справжнє лице, без машкари. Копа — розумний, хитрий, підступний ворог і його треба негайно знищити...

Стефан Гнатович ні одним рухом не проявляв зацікавлености тим, про що говорилося. Складалося враження, ніби він відсиджує засідання з обов'язку, і, щоб не заснути, тре хусткою розчервоніле обличчя. Одначе він слухав уважно, але вичікував свого часу.

Такий момент надходив. Люди стомлено позіхали, перешіптувалися й безупинно курили. Хмара сивого диму висіла над головами, і здавалося, що з неї падає густий град слів. Коли директор попросив у секретаря дозволу висловитись, одразу зробилося так тихо, як іноді перед грозою в полі. Про товариша Курдюка усталилась думка, що він відкидає почуття, як непотрібний людині мотлох, керується лише розумною політичною доцільністю і в ім'я ідеї не завагається віддати на тортури не тільки батьків і всіх йому близьких, а навіть і самого себе. Стефан Гнатович знав ці міркування і дорожив ними, бо вони служили йому панциром, що боронив від можливого раптового нападу. Він погодився з усіма промовцями, що явище, спостережене в заводі, вельми сумне. Країна вимагає продукції, робітники повинні всі свої сили напружувати на виконання державних плянів, а вони витрачають час на обговорення проблем, що виросли з казанів заводської їдальні. Попередні промовці цілком вірно зазначили, що тільки радикальні заходи можуть змінити ситуацію на краще. Але які саме заходи будуть найдоцільніші — це і є та задача, що її треба нині розв'язати.

Директор підійшов до стола, за яким сидів секретар, налив у склянку води і промочив пересохле горло.

— У нас є дві можливості, — продовжував він. — Ми можемо одним рішучим ударом розторощити всіх тих, хто виступив проти нас, а серед робітників у той же час розгорнути роз'яснювальну кампанію й пропаґандивну роботу. Наслідки таких дій можна собі уявити досить виразно. Від збудження, що є зараз, не залишиться й сліду, все загасне, як під струменем води багаття. Запанує мовчанка — вперта, а тому й зловісна. Чи досягнемо ми такими заходами бажаної мети? Ні! Ми людей лише залякаємо, примусимо мовчати, але не переконаємо. Зовнішнє занепокоєння перейде у внутрішній неспокій, і в такому стані жеврітиме до нової нагоди, щоб вибухнути, може, з більшою силою і в такий час, коли ми не здатні будемо протидіяти...

Директор знову ковтнув води і, ні на кого не дивлячись, говорив далі:

— У нас є ще одна можливість завдати удар всім тим, хто радіє тепер з тих обставин, що є на нашому заводі, і хихикає собі нишком у кулак. Ми можемо, а на мою думку і повинні, вдати, що нічого особливого у нас на заводі не сталося...

— Як це так? — мимоволі вихопився у когось запит.

Директор підвів голову, ніби бажаючи побачити, хто це вигукнув, і на його обличчі промайнула холодна усмішка.

— Так, нічого особливого не сталося. Завідувач їдальні, посилаючись на перевантаженість громадськими справами, занедбав свою основну працю. Робітників годував погано і вони, цілком природньо, нарікали на харчі. Може такий стан продовжувався б і далі. Та знайшлася смілива й дійова людина, на прізвище Копа, яка взяла на себе ініціятиву розбурхати нас, привернути нашу увагу до важливої ділянки життя, до харчування робітників. Ми своїм сьогоднішнім рішенням повинні записати до особистої партійної справи завідувача їдальні товариша Безпальченка сувору догану і запропонувати йому негайно поліпшити харчування робітників. Також ми повинні звільнити його від всяких інших навантажень і дати йому, як він і просив, на допомогу перевірених, чесних працівників. А якщо Безпальченко не поліпшить за десять днів харчування — розглянути питання про його перебування в партії...

Від директорових слів Безпальченко закрутився, як від ударів різок.

— Нічого не попишеш, товаришу Безпальченко, — звернувся до нього директор. — Що посіяв, те треба й жати. Більше того. Я пропоную робітника Копу за його активність і проявлену ініціятиву відповідно відзначити. Його треба висунути на відповідальну посаду, створити йому кращі побутові умови, зробити з Копи знатну людину нашого заводу. Було б доцільно дати товариша Копу на заступника товариша Безпальченка...

— Це образа для мене! — несамовито вигукнув полотнілий завідувач їдальні.

— Це не образа, а політична доцільність, — відповів, звертаючись до Безпальченка, директор. — Та, зважаючи на ваше упередження, боюсь, що ви не спрацюєтесь. Завком порозуміється з відділом кадрів і для Копи знайдеться інше місце...

Василь Мудрий

НА ЖИДІВСЬКІ ТЕМИ

(1)

Д-р Й. Тененбавм на українсько-жидівські та польсько-жидівські теми. — Мендель Ошерович, видатний співробітник жидівського часопису „Форвертс", про українські міста і містечка в минулому і сучасному.

Відомий вже нашим читачам д-р Й. Тененбавм, що писав про листопадові дні та про тодішні жидівсько-українські взаємини у Львові та в Галичині, про що я вже згадував на сторінках „Свободи", опублікував у 1956 р. в Буенос Айрес нову працю. Вона цікава для нас тим, що в ній автор присвячує багато уваги відносинам в Україні та в Совстах у часи великої революції 1917-1920 рр. Книга має назву „Між війною і миром".

Автор пише про жовтневу большевицьку революцію і знайомить читачів з декретом „Совєта Народних Комісарів" з 15 листопада 1917 р., що його підписав Ленін, як голова Совнаркому, і Сталін, як комісар для національних справ. На підставі цього декрету всі народи б. Росії мали „право" на повне політичне самоозначення „включно з правом відділення" від російської імперії. У декреті була також мова про те, що всі національні групи, які живуть на російській національній території, матимуть право плекати свої національні питоменності.

Але вже 5 грудня 1917 р. Ленін виголосив промову, в якій підкреслив, що для большевиків не важне те, скільки постане республік на території б. російської імперії, а найважніше те, щоб найскорше довести до створення спільного фронту боротьби робітників і пролетарів усіх народів проти буржуазії. Знов же Сталін заявив у січні 1918 р. на комуністичному з'їзді, що т. зв. національне самоозначення стосується не цілих народів, і незорганізованої буржуазії, а тільки і виключно пролетаріятів поодиноких народів б. російської імперії.

У б. російській імперії жили 182 народи, з яких 149 говорило власними мовами і не опановувало російської мови, очевидно за нечисленними виїмками слабенької інтелігентної верстви в азійських народів і численнішої провідної верстви в европейських народів, що входили в склад бувшої Росії.

Інтерпретації Леніна і Сталіна щодо самоозначення поставили в дуже важке положення всі народи, а в тому і жидів, на територіях російської совєтської республіки. У січні 1918 р. Совнарком признав був комісаром для жидівських справ жидівського комуніста Діменштейна.

Коли ж російські большевики зайняли були вперше Київ, тоді переїхали до Москви з Києва б. бундисти під проводом колишнього члена Центральної Ради Рафеса. До тієї групи вчорашніх бундистів належали, крім Рафеса, ще Левитан, Меренін, Чеменинський та Літваков. Перетворившись у комуністів, вони співпрацювали з тодішнім „ЧК" та паралізували роботу жидівського комісаріяту. Вони були проти жидівських кагалів (громад). При комуністичній партії створили окрему „євсекцію" (єврейську) і, стоячи на послугах „ЧК", конкурували у жорстокості до жидів з московськими чекістами.

Зовсім інакше складались відносини в Україні за часів Центральної Ради. Всім національним групам в Україні універсалами Центральної Ради була загарантована національно-персональна автономія. У Центральній Раді було 30 жидів, а в Малій Раді — 5. Д-р Моше Зільберфарб був призначений заступником державного секретаря для жидівських справ. Жидівські кагали дістали широку самоуправу. Вибори до них дали перевагу сіоністам. Автор пише: „Жидівська мова, жидівські школи та жидівський національний рух, розвивались у новій атмосфері жидівського національного права. Навіть карбованці (українські гроші) мали також написи в жидівській мові. Словом, кожна національна група на Україні мала право реґулювати свої національні справи при допомозі своїх виборних національних екзекутив. Члени кожної національної групи були вписувані у власному національному реєстрі".

Після Берестейського миру і після звільнення України від большевиків такі відносини не тривали довго, бо коли німці зробили державний переворот і розігнали Центральну Раду, і коли генерал Павло Скоропадський став гетьманом, настали для жидів і для інших національних груп на Україні зовсім інші відносини. Автор дослівно пише про уряд гетьманату: „Це було реакційне правительство, яке мало турбувалося національними меншинами, а ненависть до жидів робила своє".

(Далі буде).

ВІСТІ З УККА

В суботу, дня 3 листопада 1956 відбулися надзвичайні наради Екзекутиви УККА у зв'язку з останніми подіями на Близькому Сході та в Середній Европі.

На нарадах обмірковано актуальні питання, пов'язані з цими подіями, а зокрема нелюдські вчинки московських большевицьких окупаційних військ та ухвалено певні постанови.

У зв'язку з революційним виступом мадярського народу у боротьбі за свою свободу та з уваги на запрошення репрезентації аериканських мадярських організацій і двох американських установ, ухвалено підтримати протестаційні демонстрації мадярських та всіх інших організацій і рекомендувати українській, організованій громаді взяти участь у всіх виступах проти тиранії комуністичної Москви, щоб і в той спосіб задокументувати неподільність змагань за визволення й свободу всіх поневолених народів.

Окремо розглянено меморандум, призначене для Державного Департаенту від Конференції Американців Центрально Східньо - Европейського Походження та пороблено певні поправки й додатки згідно з українськими інтересами.

З приводу тих подій обмірковано теж можливість постійної і ближчої співпраці і спільних виступів членів вище згаданих Конференцій, до якої належать організації Американців, що походять із сателітних та балтійських держав з членами Американської Конференції для визволення неросійських народів СССР, яку творять організації Американців (як УККА), що їх країни Совєтська Москва поневолила після першої світової війни.

Ухвалено позатим запросити на окрему конференцію недавніх політичних в'язнів професора А. Княжинського і проф. Станіславського, які по десятьох роках неволі в совєтських концтаборах щасливо вернулися живі і прибули до Америки.

На нарадах вшановано пам'ять Покійного д-ра Арнольда Марголіна, був. віце-міністра Української Народної Республіки та рішено вислати родині кондоленційне письмо.

⁂

Того самого дня перед полуднем відбувала наради Комісія Інформацій і Публікацій, на яких заслухано проєкт д-ра В. Шандора в справі можливих акцій на терені Об'єднаних Націй, зокрема у зв'язку з питанням про колоніялізм та самовизначення.

Доповідач подав огляд дотеперішньої праці в тім напрямі та поінформував про розмови з поодинокими членами Місій деяких держав до ОН.

Комісія обміркувала предложений конкретний плян праці на терені ОН та рішила представити його під розгляд Екзекутиви з прихильною рекомендацією для його переведення з коштами до $2,000.

Комісія подала окрім того свою опінію теж у всіх інших справах, що їх опісля розглядала Екзекутива УККА.

Український Конгресовий Комітет Америки.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Міннеаполіс, Мінн.

З студентського життя.

В п'ятницю 26 жовтня 1956 р. відбулися „Загальні Збори" Української Студентської Громади при Міннесотському університеті.

Ціллю зборів було вислухати звіти уступаючої управи про діяльність громади, вибір нової управи та складення пляну праці.

Своєю численною присутністю студенти доказали, що їм не легковажні справи своєї громади. Почесними членами зборів були наші професори і дорадники, професори Грановський і Гайдак.

Зборами проводив пан Грицак — голова і панна Д. Антохій — секретар. Збори уділили абсолюторію уступаючій управі і висловили признання за добру організаційну працю, особливо уступаючому голові п. В. Анастазієвському.

Учасники зборів обговорили низку важливих питань, між ними і події на Мадярщині. Висловлено симпатії мадярським студентам у їхній геройчній боротьбі проти червоної окупації.

Склад нової управи на шкільний рік 1956/57 такий: голова — інж. Олександер Гайдай, молод.; заступник голови — панна Люся Мінкович, секретар — панна Дарія Антохій, скарбник — п. Володимир Мінкович. Референт зовнішніх зв'язків — Володимир Анастазієвський.

Дарія Антохій.

МИРОН Г. ҐУРАЛЬ НАЙМЕНОВАНИЙ ПЕРШИМ ЛЯЙТЕНАНТОМ

20 жовтня ц. р. Мирон Г. Ґураль, син Григорія і Марії, з Сідер Ґров Ровд, Н. Дж., був підвищений до ранґи першого ляйтенанта. Тепер він служить як зв'язковий старшина в Кореї, а 9 грудня ц. р. закінчить військову службу і вернеться додому.

Мирон закінчив Рутджерзький університет, а після того старшинський курс в Форт Бенінґ, Ґа., і в 1955 році виїхав до Кореї. Рорважністю й чесною службою здобув собі симпатії своїх старшин та молодших товаришів зброї. П. Роман Г. Ґураль є членом 219 Відділу УНС в Нюарку, Н. Дж.

АМЕРИКАНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ ОРГАН ПЕРЕДРУКОВУЄ УКРАЇНСЬКИЙ КОМЕНТАР

Стаття під н. „Злочини Хрущова проти України", яка появилась була в липневому випуску видаваного Українським Конґресовим Комітетом англомовному „Українському Бюлетені", була в цілості передрукована в офіційному органі американських централь робітничого руху Американської Федерації Праці й Конґресу Індустріяльних Організацій — „Інтернешенел Фрі Трейд Юніон Нюз" за місяць жовтень ц. р. Статтю „Злочини Хрущова проти України" поміщено у виданнях названого часопису англійською, італійською, французькою і німецькою мовами.

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „Веселка".

ЛИСТА Ч. 9.

	Передплата	Пожертва	Разом
Т. М. Ліськевич, Шикаґо	4.00	6.00	
Д-р І. Макаревич, Ню Йорк	4.00	6.00	
І. Сеник, Шикаґо	4.00	2.00	
Л. Янів, Ірвінґтон	4.00	1.00	
С. Турцевіч, Борґен, Ш.веція	4.00	1.00	
Д-р Т. Мацьків, Форт Саск.	4.00	1.00	
В. Дозорський, Ірвінґ	4.00	1.00	
З. Храпливий, Ст. Луїс	4.00	1.00	
Л. Гумляк, Провіденс	4.00	1.00	
В. Воронка, Патерсон	4.00	1.00	
І. Дерик, Керганксон	4.00	1.00	
С. Патен, Мілвіл	2.50	2.50	
Б. Болинець, Вінніпеґ	2.00	2.00	
М. Корінець, Лос Анджелес	1.00	2.00	
Г. Сенів, Шикаґо	1.00	2.00	
П. Базилевський, Бруклин	2.00	1.00	
М. Процьків, Ролій	2.00	1.00	
І. Попа, Вінніпеґ	2.00	1.00	
М. Жук, Рачестер	1.00	1.00	
Д-р Н. Гайворонська, Форест Г.	10.00		
Р. Загайкевич, Ірвінґтон	5.00		
М. Коваль, Вінніпеґ	4.00		
І. Малко, Балтімор	4.00		
І. Горішний, Енґлевуд	4.00		
О. Кміцікевич, Шикаґо	4.00		
Я. Блищак, Сан Франціско	4.00		
Н. Кирилів, Шикаґо	4.00		
У. Близнак, Ню Йорк	4.00		
П. Федаш, Норквіл	4.00		
К. Олексюк, Шикаґо	4.00		
М. Нітефор, Торонто	4.00		
Н. Мостович, Луїсвіл	4.00		
П. Щирба, Вілмінґтон	4.00		
Л. Сілецький, „	4.00		
Д-р П. Хрептовський, Амстердам	3.00		
Д-р П. Біланюк, Дітройт	3.00		
І. Барановський, Шикаґо	3.00		
М. Дицьо, Вілмінґтон	2.00		
А. Шмокалюк, Сиракюз	2.00		
М. Ворона, Ґлендейл	2.00		
М. Москаль, Филаделфія	2.00		
В. Альбоцкий, Монтреал	2.00		
О. Зенко, Акрон	2.00		
Ф. Вішковський, Гартфорд	1.00		
А. Бубняк, Елмайра	1.00		
Ю. Деделюк, Бурбанк	1.00		
Ю. Гарасимів, Монтреал	1.00		
Л. Казієвич, Дітройт		5.00	
Н. і М. Кравчук, Ню Йорк		5.00	
Л. Ясінчук, Ню Йорк		5.00	
П. Мороз, Рослінделл		5.00	
М. Кісіль, Джемейка Пл.		5.00	
І. Шалко, Дітройт		5.00	
Д-р А. Мацюрак, Кардінґтон		5.00	
М. Чуховський, Віндсор		5.00	
І. Заворський, Алентавн		3.00	
М. Данилюк, Шикаґо		3.00	
І. Піддубрівний, Монтреал		3.00	
Д. Дубрівний, Дітройт		2.50	
Д-р І. Макух, Филаделфія		2.00	
О. Бакай, Филаделфія		2.00	
Г. Даціків, Шикаґо		2.00	
М. Коваль, Ню Йорк		2.00	
Л. Котович, Клівленд		2.00	
О. Труш, Гілсайд		2.00	
В. Кузма, Кінґсвіл		2.00	
Н. Паращак, Торонто		2.00	
П. Галошевський, Форт Вільям		2.00	
С. Панасюк, Стемфорд		2.00	
Б. Оленчак, Ріджайна		2.00	
А. Хомик, Парма		2.00	
І. Слюка, Джерзі Сіті		2.00	
М. Фенцяк, Балтік		2.00	
М. Чорний, Толідо		2.00	
Г. Папіж Міннеаполіс		2.00	
І. Колячко, Шикаґо		2.00	
Ю. Чайка, Бетлегем		1.00	
Г. Селестяк, Гастінґс		1.00	
М. Куць, Клівленд		1.00	
О. Корчак, Васидот		1.00	
І. Гороховинка, Лейквуд		1.00	
В. Горний, Маратон		1.00	
І. Ваврик, Челтенгам		1.00	
Л. Яницький, Филаделфія		1.00	
І. Тарчанин, Бофало		1.00	
В. Сарахман, Клівленд		1.00	
С. Глушко, Денвер		1.00	
В. Лопущак, Н. Олмстед		1.00	
Д. Греб, Пітсбурґ		1.00	
М. Данило, Боффало		1.00	
Разом	$ 149.50	$ 134.00	$ 283.50
Раніше проголошено	$1,196.30	$1,312.60	$2,508.90
Разом все . . .	$1,345.80	$1,446.60	$2,792.40

Єгипет погодився допустити „міжнародну поліцію" ОН

Об'єднані Нації. — Єгипет погодився на те, щоб допустити на обшир Суезького каналу і на Синайський півострів так звану міжнародну поліцію, себто військо Об'єднаних Націй, для стеження за тамошнім перемир'ям. Перші частини тієї „міжнародної поліції", зосереджуваної в Неаполі в Італії, мали відлетіти до Каїро вже у вівторок 13 ц. м., але в останній хвилі наспіла вістка, що їх відлет ще стримано. З прибуттям перших відділів війська Об'єднаних Націй має початися евакуація англійських і французьких військ, що зайняли були Порт Саід. Генеральний секретар ОН Гаммершилд заповів, що він сам відлетить вже у вівторок 13 ц. м. з Ню Йорку до Єгипту, „щоб зв'язувати кінці". Він має стрінутись у Римі з командантом тієї „міжнародної поліції", канадійським генералом Бирнсом, дотеперішнім головою Перемирчої Комісії ОН в Палестині. Гаммершилд має з'ясувати з єгипетським президентом Нассером останні подробиці, зв'язані з перебуванням тієї міжнародної формації на території Єгипту. Ген. Бирнс запевнив Нассера, що коли тільки Єгипет висловить бажання, щоб „міжнародна поліція" забралась геть з Єгипту, то вона зробить це і не буде там залишатись проти волі єгипетського уряду. 16 держав зголосили свої контингенти до тієї міжнародної військової формації. Швеція, Норвеґія і Данія висловили бажання, щоб їх війська були з'єдинені в один скандинавський відділ. — Перших 2,500 вояків перевезеться впродовж десяти днів чотирма великими швайцарськими літаками. У найближчу середу мають прибути до Неаполю старшини канадійської формації, яка, зрештою, вийде літаконосцем „Маґніфішент". Канада дає 1,000 вояків. Усіх їх разом має бути до 6,000.

Айзенгавер найменував Артура Ларсона на директора Інформаційної Агенції ЗДА

Вашингтон. — Асистент секретаря Білого Дому М. Снайдер 10-го листопада повідомив пресу, що президент Айзенгавер вибрав на директора Інформаційної Аґенції ЗДА теперішнього підсекретаря в департаменті праці Артура Л. Ларсона. Ця номінація чекає ще на затвердження Сенату в січні 1957 року. Ларсон має 46 років, і неофіційно його називають „філософом Республіканської партії", бо він недавно опублікував книжку „Республіканець дивиться на свою партію", і в цій книжці подав тези нового республіканізму, про який часто згадує і президент Айзенгавер. Ларсон обійме нове становище по Теодорі С. Страйберті, який зрезиґнував із директорства Інформаційної Аґенції ЗДА. До цієї аґенції належать і радіові авдиції „Голосу Америки".

Арґентинська армія організується на американський взір

Буенос Айрес. — Команда арґентинської армії почала здійснювати програму організації вишколу своєї армії на американський взір. Вже в четвер 15-го листопада Арґентина вишле до ЗДА 90-членну військову місію, яку очолюватиме генерал бриґади Рауль Тассі — директор вищої воєнної колеґії. В склад місії входять здібні, молодші віком, але старші ранґою, офіцери, які впродовж одного місяця вивчатимуть інсталяції й техніку американської армії. Цю місію висилає арґентинський уряд на пропозицію міністра армії генерала Артура Оссоріо Арана і за підтримкою тимчасового президента генерала Педра Арамбуру. Досі арґентинська армія була зорганізована на взір німецької армії. Місія має також і те завдання, щоб „збільшити приязні зв'язки арґентинської армії з армією ЗДА."

Хваляться, що здійснилися їхні виборчі передбачення

Ню Йорк, Н. Й. — Перед виборами інститути публічної опінії, редакції деяких часописів та окремі журналісти передбачали, який вислід матимуть цьогорічні вибори, та скільки відсотків голосів дістануть кандидати на президента. Хоч майже всі оці віщуни говорили про перемогу Айзенгавера, то дехто сумнівався в ці передбачування, бо 1948 року всі віщували перемогу республіканця Томаса Дюї, але в дійсності виграв вибори Геррі С. Труман. Та цьогорічні передбачування в загальному справдилися, бо їх роблено на докладному опитуванні виборців, стараючись пізнати їхні настрої. Відомий Інститут Досліджування Публічної Опінії д-ра Ґеллупа в Принстоні, Н. Дж., помилився на 1.5 відсотка: сід передбачав, що Айзенгавер здобуде 59.5 відсотка голосів, а в дійсності здобув тільки 57%. Журналіст пресового концерну Скріпса-Говарда Самуїл Любін передбачив, що Айзенгавер переможе в великих промислових центрах та в великих містах, і так сталося, хоч зорганізоване робітництво мало підтримувати Стівенсона. Опитування „Ди Елмо Ровпер" виявляло, що Айзенгавер здобуде 57 відсотків голосів, і так сталося. Співробітники щоденника „Дейлі Нюз" в Ню Йорку передбачали для Айка — 59.6% голосів, а журналісти „Ню Йорк Таймсу" передбачали перемогу Айзенгавера, але трохи меншу від дійсної і від тієї, яку він здобув в 1952 році. Сам Президент передбачав, що дістане трохи більше

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

АЛЕНТАВН, ПА. — В-во св. Арх. Михаїла Відд. 147, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 18-го листопада, в параф. залі 803 Фронт стр., о 2-ій год. по пол. Довгуючих напоминаємо прийти і вирівняти свої вкладки, бо цього місяця замикаємо всі відділові рахунки за цілий рік. — І. Зазворський, предс.; Г. Віленький, кас.; І. Федорак, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори 117 Відд., Запорозької Січі, відбудуться в суботу, 17-го листопада, о год. 8-ій веч., в домівці при 33 Е. 7. вул. (П.) Всіх членів просимо явитися на збори. — С. Кучма, предс.; М. Корчинський, кас.; В. Калина, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Т-во Укр. Січ, Відд. 170, повідомляє, що збори відбудуться в п'ятницю, 16-го листопада, о год. 6-ій веч. у приміщенні У. Н. Дому, 433 Hoboken Ave. Проситься членів громадно прибути і вирівняти свої вкладки. Зближається кінець року і замкнення відділових кас. — І. Грабар, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка Відд. 252 відбудуться в неділю, 18-го листопада, о 12-ій год. вполудні в залі при 2250 В. Кортез. Проситься членів прийти. — Когут, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. — С-во Благовіщення Відд. 125, повідомляє членів, що слідуючі збори відбудуться в неділю, 18-го листопада, о год. 1-ій по пол., при 845 N. Western Ave. Просимо довгуючих членів вирівняти членські вплати. — І. Подола, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Т-во Згода Відд. 20, повідомляє членів, що звичайні збори відбудуться в неділю, 18-го листопада, о год. 1-ій по пол., в Укр. Хаті при Ґрейлінґ вул. Проситься всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. — Дм. Вілик, предс.; Н. Триш, рек. секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Б-во св. Йосафата Відд. 217 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 18-го листопада, о год. 2-ій по пол., в церковній залі, 305 Гудсон Еве. Є дуже важні справи до вирішення. Буде вибір нових кандидатів до управи на 1957 рік. Звертається увагу всім членам, які залягають, щоб вирівняли до кінця цього місяця і дали змогу секретареві приготовити фін. звіт на річні збори. — В. Гричух, пр.; А. Іванів, фін. секр.; М. Макусій, кас. І. Деркач, рек. секр.

БОФАЛО, Н. Й. — Б-во св. о. Николая Відд. 127 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 18-го листопада, в церковній залі при Філморе і Онейда вул., зараз по співаній Службі Божій. Проситься платити свої вкладки, щоби непотрібно суспендувати. Урядники урядують кожної неділі від год. 11:30 до 1-ої, щоб кожний член мав нагоду заплатити і полагодити інші справи. Взиваємо Родичів вписувати своїх дітей і зголошувати знайомих до УНСоюзу. — І. Була, предс.; П. Володка, фін. секр.; М. Левицький, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Місячні збори В-ва св. І. Хрестителя Відд. 270 відбудуться в суботу, 17-го листопада, о год. 7-ій веч., в домівці УНДому. 433 Hoboken Ave. Проситься прибути на збори для полагодження справ останніх зборів нашого В-ва. — В. Вутковський, рек ,секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. — Місячні збори Рож. Пресв. Богородиці, Відд. 259 відбудуться в неділю, 18-го листопада, о год. 1-ій по пол., в церковній залі 4952 So. Paulina St. — П. Трусяк, рек. секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Т-во Клюб Поступовий Відд. 70, повідомляє, що місячні збори відбудуться в середу, 14-го листопада, о год. 7-ій веч., в приміщенні УНДому, 433 Hoboken Ave. — П. Костик, секр.

ГАРТФОРД, КОНН. — Б-во св. І. Хрестителя Відд. 277 повідомляє членів, що загальні збори відбудуться в неділю, 18. листопада, о год. 2-ій по пол., в домівці Укр. Амер. Горожанського Клюбу при 53 Whitmore St. (на горі в кімнатах). Збірка вкладок того ж дня в церковній залі по обох Службах Божих. Члени відділу, що залягають з вкладками і на упімнення Управи не відповідають, будуть суспендовані. — Управа.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори Т-ва ім. І. Франка Відд. 372 відбудуться в суботу, 17-го листопада, о год. 8-ій веч., в домі Лонишиного ч. 922 5th St. West. Проситься всіх членів обов'язково явитися. — К. Наконечний, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — Місячні збори Б-ва св. о. Николая Відд. 5 відбудуться в неділю, 18-го листопада, о год. 4:30 по пол., в залі Укр. Кат. Церкви Чесного Хреста 37-09 — 31 Евеню. Проситься прийти, маємо багато важних справ, які відносяться до всіх членів. Просимо довгуючих вирівняти свій довг. — І. Сидор, предс.; А. Климишин, кас.; П. Барнич, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во ім. І. Франка Відд. 83 повідомляє членів, що місячні звичайні збори відбудуться в неділю, 18. листопада, о год. 1-ій по пол., в домі Т-ва У. А. Горожан 847 Н. Френклин вул. Це є останні збори в році і для замкнення рахунків проситься вирівняти свої вкладки по листопад. Контроля робить рахунки в листопаді з 12 місяців, грудень переходить на другий рік. — М. Копчак, предс.; С. Гавриш, кас.; С. Чорномаз, секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. — Повідомляється членів Б-ва св. Арх. Михаїла Відд. 332, що місячні збори відбудуться в суботу, 17. листопада, о год. 7-ій веч., в У. Н. Домі, 10 Колфакс вул. Проситься всіх членів прийти на збори. — М. Сірман, рек. секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. — Збори В-ва св. о. Николая Відд. 106 відбудуться в неділю, 18-го листопада, о год. 12-ій вполудні, в Домі Відділів УНСоюзу 843 N. Western Ave. Просимо прибути і вирівняти свої вкладки, щоби не було потреби переписувати залеглих довгів на 1957 рік. Суспендовані члени, як прийдуть та заплатять, будуть прийняті наново. — Г. Дацьків, фін. секр.; М. Попіль, кас.

КЛІВЛЕНД, О. — С-во Преч. Діви Марії Відд. 112 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 18-го листопада, по 3-ій і 4-ій Службі Божій, в церковній залі при West 7th St. Проситься вирівняти всі заборгування і вплати перед новим роком, щоб могти замкнути річні касові книги. — А. М. Купер, секр.

✝

УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ АМЕР. УКР. ВЕТ. ЛІКАРІВ

ділиться з Членами, Товаришами і Приятелями сумною вісткою, що дня 26 жовтня 1956 року після важкої операції помер в Мюнхені, Німеччина

Д-Р МАРІЯН БОРИС

вет. лікар.

Хоч в останні роки Його життя важка недуга нищила сили і активність Покійного, Він все цікавився громадським життям, а товариською вдачею з'єднував Собі загальну пошану і приязність.

Вічна Йому Пам'ять!

✝

Посмертні Згадки

ВАСИЛЬ ПАНЧИШИН, довголітній член Б-ва св. Йосафата Відд. 217 УНСоюзу в Рачестер, Н. Й., помер по довгій недузі 5-го жовтня 1956 р. Покійний родився 1884 р. в с. Вербилівцях, пов. Рогатин, Зах. Україна. До УНСоюзу вступив в 1914 р. Покійний оставив в смутку дружину Анну і трьох синів — Івана, Стефана і Михайла. Похорон відбувся 9-го жовтня при участі Родини, Членів і Знайомих з погребового заведення до греко-кат. церкви св. Йосафата, а відтак на цвинтар Holy Sepulchre Cemetery. — В. Й. П.!
М. Макусій, рек. секр.

ОЛЕКСА РОГОЖИНСЬКИЙ, довголітній член Т-ва Запорозька Січ, Відд. 206 УНСоюзу в Вунсакет, Р. Ай., помер дня 21-го жовтня 1956 р. у 68 році життя. Покійний родився в селі Вікно, пов. Скалат, Галичина. Полишив у смутку дружину Франку, дочку Анну і сина Олександра. Похорон відбувся 24-го жовтня з дому жалоби до Укр. Правосл. Церкви св. Михаїла і на цвинтар, при участі Родини, Членів і Знайомих. — В. Й. П.!
І. Кокольський, секр.

ВАСИЛЬ КРЕДЕНСОР, член Т-ва „Мир" Відд. 324 УНСоюзу у Филаделфії, помер 8. листопада 1956 р. в 46 р. життя. Полишив в глибокім смутку жінку, маму і сестру по жінці та двох братів. Покійний уродився у Филаделфії, був примірним членом, активним громадянином та не жалів щедрих датків на суспільні та національні цілі. Похорон відбувся у вівторок, 13-го листопада з церкви св. Николая на цвинтар до Fox Chase. — В. Й. П.!
І. Струк, секр.

МЕЛАНІЯ ЛЕХКА (ЄЛЬКІ), довголітня членка С-ва Рож. Пресв. Богородиці Відд. 36 УНСоюзу в Рачестер, Н. Й., померла по довгій недузі 30. вересня 1956 р., проживши 67 років. Покійна родилася в с. Путятинці, пов. Рогатин, Зах. Україна. До УНСоюзу вступила в 1935 р. Полишила в смутку мужа Матвія, дві дочки Анну і Катерину, сина Дмитра, 4 внуки і 3 правнуки, 2 сестри і брата на Зах. Україні. Похорон відбувся до церкви св. Йосафата при участи Родини і Членкинь Сестрицтва на цвинтар Holy Sepulchre. — В. Й. П.!
С. Гунька, секр.

ТАРЗАН, ч. 3771. Дозвіл на інтерво.

DECIDING TO TRUST THE GUARD, TARZAN ALLOWED HIMSELF TO BE LED PAST CRINGING NATIVES TO THE ROYAL HUT.
AFTER ARRANGING FOR AN INTERVIEW WITH THE CHIEF, THE NATIVE BID TARZAN ENTER.
INSIDE, A WITHERED OLD MAN LOOKED AT HIM WITH BEADY, ALERT EYES. "SIT!" COMMANDED LEBO, KING OF THE LEBOS.
Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

Тарзан вирішив довіритись вартовому, і дозволив провести себе поміж підлесливих тубільців до королівської халупи.

Після полагодження справи інтерву з ватажком, тубілець попросив Тарзана ввійти.

Всередині змарніла стара людина подивилася на нього блискучими, неспокійними очима, — Сідайте! — наказав Лібо — король лібів.